

25th Year No. 163
Assosa April.8/ 2019

25 ኛ ዓመት ቁጥር
፪፳፫ አሰላ የካቲት
፴/፳፻፲፩

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት

ልሳነ-ሕግ ጋዜጣ

LISAN HIG GAZETA

OF THE BENISHANGUL – GUMUZ REGIONAL STATE

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት

ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

አዋጅ ቁጥር ፪፳፫/፳፻፲፩ ዓ.ም

በድጋሚ የተሻሻለው የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት ፍ/ቤቶች በህግ የበላይነት፣ በግልጽነትና በተጠያቂነት መርሆች ላይ የተመሰረተ ቀልጣፋ፣ ዉጤታማና ተደራሽ የዳኝነት አገልግሎት መስጠት እንዲችሉ ይበልጥ ማጠናከር አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ፤

የክልሉን ፍ/ቤቶች አስመልክቶ በተለያዩ ጊዜያት የወጡትን የማሻሻያ አዋጆች ከለዉጥ ስራዎች እና ካደጉ ሀሳቦች ጋር በማጣጣም መከለስ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በተሻሻለው የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ህገ-መንግስት አንቀጽ (49(1) እና 3 (1) በተሰጠው ስልጣን መሠረት የሚከተለው ታውጃል፡፡

PROCLAMATION NO 163/2019

THE RE- AMNDMENT PROCLAMATION OF THE BENISHANGUL GUMUZ REGIONAL COURTS ESTABLISHMENT PROCLAMATION

WHEREAS, it has become necessary to further strengthen courts of the Beneshangul Gumuz Regional state so that they can provide efficient, effective and accessible judicial service based on the principles of rule of law, transparency and accountability.

WHEREAS, it is deemed necessary to revise the variouse amendment proclamations, issued at different time concerning the courts of the region in conformity with reform programs and developed ideas.

Now, THERE FORE, In accordance with Article 49(1) and 3(1) of the revised constitution of Beneshangul GumuzRegional state, it is here by proclaimed as follows:

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ "በድጋሚ የተሻሻለው የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ፍርድ ቤቶች ማቀቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፻፳፫/፳፻፲፩ ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

፩ “ፍርድ ቤት” ማለት በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የተቋቋመ የጠቅላይ ፣ የከፍተኛ፣ የወረዳ ና የከተማ አስተዳደር ፍ/ቤት ማለት ነው።

፪ "ዳኛ" ማለት በህግ አግባብ፣ በክልሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ተመርጦ በክልሉ ምክር ቤት የተሾመ የተፈጥሮ ሰው ነው።

፫ “ምክር ቤት” ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ማለት ነው።

፬ “መንግስት” ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ማለት ነው።

፭ “ጉባኤ” ማለት የክልሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ማለት ነው።

PART ONE

General Provisions

1. Short Title

This proclamation may be cited as " The Re- Amendment Benishangul Gumuz Regional Courts Establishment proclamation No 163/2011"

2. Definitions

In this proclamation, unless the context requires other wise:

1. “Court” shall mean supreme, high and woreda and city administrative courts established under the auspices of the Benishangul Gumuz Regional state.

2. “Judge" means a natural person recruited in accordance with the law by the Judicial Administration Commission and appointed by the Regional Council.

3. “Council” shall mean the Council of the Benishangul Gumuz Regional state.

4. “State” shall mean the Benishangul Gumuz Regional state

5. “Commission” shall mean the judicial Administration Commission of the Region.

፫. ማቋቋም

በፌዴራሉ ህገ-መንግስት በወጣው አዋጅ የተደነገገውን መነሻ በማድረግ የክልሉ ህገ-መንግስት አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 3 (1) መሠረት ከዚህ የሚከተሉት ፍርድ ቤቶች ተቋቁመዋል።

- ፩ የክልሉ የበላይ ፍርድ ቤት ከዚህ በኋላ ጠቅላይ ፍርድ ቤት እየተባለ የሚጠራ ነው።
- ፪ የዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ከዚህ በኋላ የከፍተኛው ፍርድ ቤት እየተባለ የሚጠራ ነው።
- ፫ የክልሉ የበታች ፍርድ ቤት ከዚህ በኋላ የወረዳ ፍርድ ቤት እየተባለ የሚጠራ ነው።
- ፬ የከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤቶች

3. Establishment

Based on Federal constitution and pursuant to the provisions of Regional constitution Article 49(1) and 3(1) the following courts have established:

- 1) The Highest Court in the region is here after the Supreme Court.
- 2) The Zonal Court is here after the high court
- 3) The Lower Court hereafter is the Woreda court.
- 4) The City Administration Courts

ክፍል ሁለት

የክልል ፍርድ ቤቶች የወል የዳኝነት ስልጣን

፬. መሠረት

፩ ለፌዴራል ፍርድ ቤቶች በሕግ ተለይተው ከተሰጡት ጉዳዮች በስተቀር በክልሉ ሥር ባሉት ጉዳዮች የክልሉ ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥልጣን አላቸው።

፪ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ስልጣን ሥር መታየት ሲገባቸው ለክልሉ ፍርድ ቤቶች በውክልና የሚሰጡትን ጉዳዮች የመዳኘት ሥልጣን አላቸው።

፫ የክልሉ ፍርድ ቤቶች ከክልሉ ህገ-መንግስት ጋር የማይጣጣም ማንኛውም አስተዳደራዊ እርምጃ ውሳኔ ወይም ትዕዛዝ የመሻር ሥልጣን አላቸው።

፬ በውክልና መሠረት በሚታዩ የፌዴራል ጉዳዮች እና መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመባቸው ክልላዊ ጉዳዮች በስተቀር የጠቅላይ ፍርድ ቤት ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።

PART TWO

Common Jurisdiction of the Regional court

4. Principle

1. Regional court shall have jurisdiction over regional matters except those expressly reserved to Federal courts.

2. Regional court shall have jurisdiction over matters falling under federal courts jurisdiction up on delegation.

3. Regional court shall have the power to rule out any administrative action decision or order which contravenes with the Regional Constitution.

4. Except those cases decided up on delegation from federal courts, and cases which made fundamental error of law in regional matter, the decision of the regional Supreme Court shall be final.

፮.ተግባራዊ የሚሆኑ ሌሎች ህጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የማይጋጩ በስራ ላይ ያሉ የፍትሐብሔርና የወንጀል ሕጎች ከነ ሥነ-ሥርዓታቸው እንዲሁም ሌሎች አግባብነት ያላቸው ሕጎች በዚህ አዋጅ ባልተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

ክፍል ሶስት

ስለዳኝነት ስልጣን

፩. ጠቅላይ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን

፩ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የዳኝነት ስልጣን ይኖረዋል፡-

ሀ/ ከከፍተኛ ፍርድ ቤቶች የሚቀርቡለትን የይግባኝ አቤቱታዎች አይቶ ይወስናል።

ለ/ ጠቅላይ ፍርድ ቤት የከተማ አስተዳደር ከፍተኛ ወይም መደበኛ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመጀመሪያ ደረጃ ሥልጣኑ ውሳኔ የሰጠበትን ጉዳይ እንዲሁም የከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ ሰሚነት ሥልጣኑ የወረዳ ፍርድ ቤት ከሰጠው ውሳኔ የተለየ የሰጠበትን ጉዳይ በይግባኝ የማየት ሥልጣን ይኖረዋል።

5. Other applicable Laws

The Criminal and Civil Procedure Codes as well as other relevant laws in force shall apply with respect to matters not provided for under this Proclamation in so far as they are not inconsistent therewith.

PART THREE

Jurisdiction of the Court

6. Jurisdiction of the State Supreme Court

1. The state supreme court shall have first instance jurisdiction over the following:-
 - a. appellate jurisdiction over the judgments or decisions of state high courts.
 - b. The regional supreme courts shall have appellate jurisdiction over decision of the city or regular High court rendered in its first instance jurisdiction as well as decision of the high court rendered in its first appellate jurisdiction in variation of the decision of the woreda court.

ሐ የዚህ ንዑስ አንቀጽ 1(ለ) እንደተጠበቀ ሁኖ በወንጀል ጉዳይ የከተማ አስተዳደር ከፍተኛ ወይም መደበኛ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ከወረዳ ፍርድ ቤት የተለየ ውሳኔ ባይሰጥም በይግባኝ የማየት ስልጣን አለው ።

መ/ በሥነ ሥርዓት ሕግ በተወሰነው መሠረት አንድ ጉዳይ ከአንድ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ጠቅላይ ፍ/ቤት ተዛውሮ እንዲታይ ጥያቄ ሲቀርብለት ውሳኔ ይሰጣል።

ሠ/ የጠቅላይ ፍርድ ቤት የመጨረሻ ውሳኔ የተሰጠበትንና መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበትን ክልላዊ ጉዳይ በሰበር የማየት ሥልጣን ይኖረዋል።

፪ .በይግባኝ በክልሉ ከፍተኛ ፍ/ቤት የታዩ የፌደራል ጉዳዮችን ጠቅላይ ፍርድ ቤት በይግባኝ ስልጣኑ ማየት ይችላል።

፫ .አንድን ጉዳይ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ወይም ወረዳ ፍርድ ቤቶች ሥልጣናችን ነው ብለው የያዙት ወይም ሥልጣናችን አይደለም ብለው የመለሱት እንደሆነ በጉዳዩ ተገቢውን ትዕዛዝ እንዲሰጥበት በሚቀርብ ጥያቄ አይቶ መወሰን ይችላል።

C. With out prejudice to the provision stipulated under sub article 1 (b) the Regional supreme courts shall have appellate jurisdiction over decision of the city or High court when the High courts approve the Woreda decision in criminal matter.

d. The power to decide on a petition for a change of venue from one high court to another high court or to the supreme court itself in accordance with the provision of procedural laws.

e. The Supreme Court shall have the power of cassation over any final court decision on Regional matters which contains fundamental error of law.

2. A decision of the state high court in Pursuance of in its appellate jurisdiction over federal matter may be appeal able to regional Supreme Court.

3. Application for an order when two or more High Courts or Woreda Courts under the supervision of two or more High courts claim or disclaim jurisdiction over a case.

፮. የከፍተኛ ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣን

፩ በፍትሐብሔርና ወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕጎች እና በሌሎች ሕጎች ውስጥ በወረዳ ፍርድ ቤቶች ሥልጣን ሥር በሚወድቁ ጉዳዮች እንደተጠበቁ ሆነው፤

ሀ/ በፍትሐብሔር እና በወንጀል ሥነ-ሥርዓት ህጎች እና በሌሎች ህጎች ውስጥ ከፍተኛ ፍርድ ቤት እንዲያያቸው የተዘረዘሩት ጉዳዮች፤ እንደተጠበቀ ሆኖ፤

1. በሚንቀሳቀሱ ንብረቶች ግምታቸው እስከ ብር 100,000/መቶ ሺህ ብር/ የሚሆኑ የፍትሐብሔር ጉዳዮችን ወይም ግምታቸው በገንዘብ ሊተመን በማይችሉ ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ስልጣን አለው፡፡
2. በማይንቀሳቀሱ ንብረቶች ግምታቸው ከብር 200,000 /ሁለት መቶ ሺህ/ በላይ የሚሆኑ የፍትሐብሔር ጉዳዮች የማየት ስልጣን አለው፡፡

ለ/ በፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ስልጣን ሥር በሚወድቁና በውክልና በተሰጡ ጉዳዮች፤

ሐ/ አንድ ጉዳይ ከሥሩ ካሉ የወረዳ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ የወረዳ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ራሱ እንዲዛወር በሚቀርብ ጥያቄ፤

7. Jurisdiction of State High Courts

1. The high court shall have the Jurisdiction over the following cases:

a. Not with standing matters falling under the jurisdiction of high court pursuant to the civil and criminal procedur laws and other laws,

1. The high court shall have jurisdiction over cases on movble properties an amount in exess of 100,000 /one handred thouthend birr/or cases that the value of which can not be expressed in mony.
2. The high court shall have Jurisdiction over cases on immovble properties an amount in exess of 200,000/ two handred thouthend birr/

b. Matters falling under the jurisdiction of federal first instance court by delegation:

c, Application for change of venue from one woreada court to another woreada court or to itself when both woreada courts are under its supervision:

መ/ አንድን ጉዳይ በሥሩ ካሉ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የወረዳ ፍርድ ቤቶች ሥልጣናችን ነው ብለው የያዙት ወይም ስልጣናችን አይደለም ብሎ የመለሱት እንደሆነ በጉዳዩ ላይ ተገቢው ትዕዛዝ እንዲሰጥበት በሚቀርብ ጥያቄ ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ስልጣን አለው። ሆኖም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1/ሐ/ እና /መ/መሠረት በሚቀርቡ ጥያቄዎች ላይ የሚሰጠው ትዕዛዝ ይግባኝ አይኖረውም።

፪. ከፍተኛ ፍርድ ቤት ከወረዳ ፍርድ ቤት በይግባኝ የሚቀርብለትን ጉዳይ አይቶ የመወሰን ስልጣን አለው

፫. የወረዳ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን
በሕጉ መሠረት ለሌላ የዳኝነት አካል የተሰጠው ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የወረዳ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የዳኝነት ስልጣን ይኖረዋል፡-

፩ በፍትሐብሔርና ወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕጎች እና በሌሎች ሕጎች ውስጥ በወረዳ ፍርድ ቤቶች ሥልጣን ሥር በሚወድቁ ጉዳዮች እንደተጠበቁ ሆነዉ፤

ሀ. በሚንቀሳቀሱ ንብረቶች ግምታቸው እስከ ብር 100,000/መቶ ሺህ ብር/ የሚሆኑ የፍትሐብሄር ጉዳዮችን ወይም ግምታቸው በገንዘብ ሊተመን በማይችሉ ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ስልጣን አለው።

d, Application for an order when two or more woreda court under its supervision claims or disclaim jurisdiction over case. However, order given under, sub Article /c/ and (d) of this Article shall be Subject to no appeal.

2. The High Court shall have appellate Jurisdiction over decision of Woreda Court.

8. Jurisdiction of Woreda Court.

With out prejudice to judicial power vested in other organs by law, the woreda court shall have jurisdiction over following cases:

1) Not with standing matters falling under the jurisdiction of woreda court pursuant to the civil and criminal procedur as well as other laws:

a. The woreda court shall have jurisdiction over cases on movble properties an amount not in exess of 100,000 /one handred thouthend birr/or cases that the value of which can not be expressed in mon

ለ. በማይንቀሳቀሱ ንብረቶች ግምታቸው እስከ ብር 200,000 /ሁለት መቶ ሺህ በሚሆኑ የፍትሐብሔር ጉዳዮች የማየት ስልጣን አለው።

፪. ከማኅበራዊ ፍርድ ቤት በይግባኝ የሚቀርቡ ጉዳዮችን የማየት ስልጣን አለው።

፬ የከተማ አስተዳደር ከፍተኛ ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣን

.ከፍተኛ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የዳኝነት ስልጣን ይኖረዋል፡-

፩. በከተማ አስተዳደር ክልል ውስጥ በማይንቀሳቀሱ ንብረቶች ግምታቸው ብር 100,000/መቶ ሺህ ብር/ በላይ የሚሆኑ የፍትሐብሔር ጉዳዮችን እና በማይንቀሳቀሱ ንብረቶች ግምታቸው ከብር 200,000 /ሁለት መቶ ሺህ/ በላይ የሚሆኑ የፍትሐብሔር ጉዳዮች የማየት ስልጣን አለው።

፪ በከተማ ወረዳ ፍርድ ቤቶች የተዳኙ የወንጀል ሆነ የፍትሐብሔር ጉዳዮችን በይግባኝ የማየት

፫ አንድን ጉዳይ ከስሩ ካሉ የከተማ ወረዳ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ የከተማ ወረዳ ወይም ወደ ራሱ እንዲዛወር በሚቀርቡ ጥያቄዎች፤

B. Jurisdiction over cases inmovble properties an amount not in exess of 200,000/ two handred thouthend birr/

2) Appellate jurisdiction over decisions of social courts.

9. Jursdiction of High Court of city Administration.

City administration high court shall have jursdiction over the following matters

1. Civil matters under city administration and for movable property with monietry value exceeding 100,000/hundred thousand Birr/ and immovable property with monietry value exceeding 200,000/twenty hundred thousand Birr/

2. Appellate jurisdiction over civil and criminal matters decided by worda court.

3. Application for change of venue from one worda court to another worda court r to itself.

፬. አንድን ጉዳይ በስሩ ያሉት ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ የከተማ ወረዳ ፍ/ቤቶች ስልጣናችን ነው ብለው የያዙት ወይም ስልጣናችን አይደልም ብለው የመለሱት ጉዳይ ለይ የሚቀርብ ቅሬታን፤

፲. የከተማ አስተዳደር ወረዳ ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣን፤

በከተማ አስተዳደር ክልል ውስጥ በፍትህ-ብሔርና ወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕጎች እና በሌሎች ሕጎች ውስጥ በወረዳ ፍርድ ቤቶች እንዲያይዘው ተዘርዝረው የተሰጡ ጉዳዮችን የማየት ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ፤

፩ በከተማ ክልል ውስጥ በሚንቀሳቀሱ ንብረቶች ግምታቸው እስከ ብር 100,000/መቶ ሺህ ብር/ የሚሆኑ የፍትህ-ብሔር ጉዳዮችን ወይም ግምታቸው በገንዘብ ሊተመን በማይችሉ ጉዳዮች ላይ እንዲሁም በማይንቀሳቀሱ ንብረቶች ግምታቸው እስከ ብር 200,000 /ሁለት መቶ ሺህ በሚሆኑ የፍትህ-ብሔር ጉዳዮች በመጀመሪያ ደረጃ የማየት ስልጣን አለው፡፡

፪ በከተማ ቀበሌዎች ከማጎበራዊ ፍርድ ቤት በይግባኝ የሚቀርቡ ጉዳዮችን የማየት ስልጣን አለው፡፡

4. Application for an order when two or more worda courts under its supervision claims or disclaim jurisdiction over case.

10. Jurisdiction of City Administration Worda Courts

Without prejudice to jurisdiction of worda courts to see matters under city administration and listed under the provisions of civil and criminal procedures as well as other laws.

1. civil matters under city administration and for movable property with monetary value not exceeding 100,000/hundred thousand Birr/ and immovable property with monetary value not exceeding 200,000/twenty hundred thousand Birr/

2. Appellate jurisdiction over decisions of city kebele and social courts

ክፍል አራት

የፍርድ ቤት ኃላፊዎች ስልጣንና ተግባር

፲፩. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግድ ስልጣንና ተግባር

የጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግድ ስልጣንና ተግባር ለምክር ቤት ሆኖ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- ሀ የክልሉን የዳኝነት አካል ይወክላል፤
- ለ የፍርድ ቤቶችን ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለምክር ቤት ያቀርባል ሲፈቀድም ተግባራዊ እንዲሆን ያደርጋል፡፡
- ለ በዳኞች የአስተዳደር ጉባኤ እስኪሾም ረዳትነት ዳኛ መደብ የማሰራት ስልጣን አለው፤
- ለ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞችን በየችሎቱ ይደለድላል፤ በዳኞች የዓመት ዕረፍት ጊዜ ለተረኛ ችሎት ዳኞችን ይመድባል፤ ዳኞችን፣ ራጀስትራሮችንና ተከላካይ ጠበቆችን ያስተዳድራል፤
- ለ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ጉባኤ አጀንዳ ያዘጋጃል፤ የጉባኤውን ስብሰባ ይጠራል፤ ይመራል፤
- ለ አስፈላጊ ሲሆን ረቂቅ ህግ አዘጋጅቶ ያቀርባል፤
- ለ ስለ ክልሉ ፍርድ ቤቶች የሥራ ክንውን ሪፖርት ለምክር ቤት ያቀርባል፤

PART FOUR

Power and Duties of Court leaders

11. Powers and duties of the President of the Supreme Court.

The president of the Supreme Court shall be accountable to the council and shall have the following powers and duties:

- 1) Represent the regional judicial Organ;
- 2) Prepare and submit to the council the work plan and budget of the Courts and implement same upon approval;
- 3) Assign assistant judge who is a lawyer recruited by president to serve in legal profession until he is appointed by Judicial Administration Commission.
- 4. Place judges of the supreme court to divisions and round divisions during the annul leaves of the judges; administer judges, registrars and defense attorneys.
- 5. Prepare agenda for the plenum of the Supreme Court, determine participants, call and preside over the meeting of the plenum;
- 6. Prepare proposals of draft laws to be submitted to the council;
- 7) Submit annual report to the council regarding the activities of the regional court;

፰፥ የሕግ መጽሐፍትና የፍርድ ሰነድ መጽሐፍ እንዲታተም ያደርጋል።

፱. አግባብ ባለው ህግ መሠረት የፍርድ ቤቱን ሠራተኞች ይቀጥራል፤ ያስተዳድራል፤ ያሰናብታል፤

፲. የፌዴራሉ ሆነ የክልል መንግስታት ያወጡዋቸውን ህጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎችን በክልሉ ፍ/ቶች ውስጥ ተግባራዊ መሆናቸውን ይከታተላል ያረጋግጣል፤

፲፩. በየደረጃው ፍ/ቤቶች ዳኞች በመልካም ስነ-ምግባር የታነጹ ስለመሆናቸው በቅርብ ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፤

፲፪፥ የክልል ፍ/ቤቶች የስራ አፈጻጸም ቀልጣፋና ውጤታማ ለማድረግ የሚረዱ አዳዲስ አሰራር ስልቶች ይቀይሳል ተግባራዊ መሆናቸውን ይከታተላል፤

፲፫፥ በክልሉ ውስጥ የዳኝነት ስራ ለማጠናከር ጉዳዩ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመመካከር ይሰራል፤

፲፬. በዳኞች ሆነ በሌሎች የክልሉ መንግስታት ባለስልጣናት ሹመት አሰጣጥ ስነ ስርዓት ላይ ተገኝቶ ቃለ መሃላ ያስፈጽማል፤

8. Cause the publication of the law journal, and instructive judgments;

9) Employ, Administer and dismiss court personnel according to law;

10) Follow up and ensure that laws, regulation and directives issued by the federal as well as the regional governments be implemented within courts of the region.

11. Follow up closely and observe the judges at different level of courts, as modeled as per societal and ethicatte;

12. Design new working system which enable the performance of courts of the region to be effective and efficient; follow up the implementation of the same;

13. Work in consultation with the pertinent organ in order to strengthen judicial function in the region.

14. Cause the execution of oath by being present on the appointment of judges and senior government officials;

፲፭. የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን ጉዳይ በውክልና ለሚሠሩ ፍርድ ቤቶች የበጀት ማካካሻ ከፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሲፈቀድ በሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል።

፲፮. የክልሉን የወንጀል ፍትህ አስተዳደር የበለጠ ውጤታማ ለማድረግ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ይሰራል።

፲፯. የፍርድ መዛግብት አያያዝና አጠቃቀም የሚሻሻልበትን ሁኔታ ያመቻቻል።

፲፰. ዳኞችና ሠራተኞች ትምህርትና ስልጠና የሚያገኙበትን ሁኔታ ያመቻቻል

፲፱. በህግ መሠረት የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።

፲፪ ፥ የምክትል ንግዲዳንት ስልጣንና ተግባር

የጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ንግዲዳንት ተጠሪነቱ ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግዲዳንት ሆኖ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

15) Implement the subsidy budget allocated by the federal Supreme Court for regional courts exercising federal jurisdiction by delegation.;

16) Works in cooperation with concerned bodies to make the regions criminal justice administration more effective.

17) Facilitates ways for the improvement of proper handling and usage of judicial documents.

18) Facilitates situations for the judges and employees to get further education and training.

19) Perform such other duties entrusted to him by law.

12. Powers and Duties of the Vice-President

The vice-president of the Supreme Court shall be accountable to the president and shall have the following powers and duties:

፩ በፕሬዝዳንቱ ተለይተው የተሰጡትን ተግባራት ያከናውናል፤

፪ ፕሬዝዳንቱ በማይኖርበት ወይም ስራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜና ሁኔታ እርሱን ተክቶ ይሰራል፤

፫፥ ስለጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት እና ምክትል ፕሬዝዳንት ከኃላፊነት መነሳት

፣

፩ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት ወይም ምክትል ፕሬዝዳንት ስራውን ሊለቅ ወይም ከኃላፊነት ሊነሳ የሚችለው በራሱ ፈቃድ ለመልቀቅ ሲወስን፣ ጥፋት ሲፈጸመ ወይም በአመራር ረገድ ጉልህ ድክመት ማሳየቱ ሲታመን ነው፡፡

፪ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ስር የሰፈረው እንደተጠበቀ ሆኖ የጠቅላይ ፍ/ቤት ፕሬዝዳንት ወይም ምክትል ፕሬዝዳንት በራሳቸው ፈቃድ ስራውን ለመልቀቅ ከወሰነ ከመልቀቁወር አስቀድሞ ለርእሰ መስተዳድሩ በጽሁፍ የማሳወቅ ግዴታ ይኖርበታል፡፡

፫ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት ወይም ምክትል ፕሬዝዳንት በራሳቸው ፈቃድ ከኃላፊነት ሲነሱ በዳኝነት ስራ ጋር በተያያዘ ጥፋት እስካልፈጸሙ ድረስ ዳኛ ሁኖ መስራት አይከለክሉም፤

1. Discharge duties to be assigned to him by the president,
2. Act on behalf of the president in his absence or when unable to exercise his powers and duties.

13. Removal from office of president and vice President of the Supreme Court

1. The president or vice President of the Supreme Court may leave his post where he decides to resign on its own will or beleived committing miss behavior or manifest gross incompetence in his leadership
2. Whith out prejudice to the provision stipuleted under sub article 1 of this articl where the supreme court president or vice President decides to leaves his office in his own will,he shall have a duty to notify the head of government in writing prior to 3 months of leaving his office.
3. The president and vice president of the Supreme Court can be a judge while they are resigns from their power by their free will though they do not commit fault in judiciary act.

፲፬. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ንግድ ስልጣንና

ተግባር

የከፍተኛ ፍርድ ቤት ንግድ ስልጣንና ተግባር ለጠቅላይ ፍ/ቤት ፕሬዝዳንት ሆኖ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

- ፩ ፍርድ ቤቱንና በሥሩ ያሉትን የወረዳ ፍርድ ቤቶች ይወክላል፤
- ፪ የፍርድ ቤቱን ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለጠ/ፍ/ቤት ያቀርባል ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፤
- ፫ የፍርድቤቱን ዳኞችን በየችሎቱ ይደለድላል፤ በዳኞች አመት እረፍት ጊዜ ለተረኛ ችሎት ዳኛን ወይም ዳኞችን ይመድባል። ሬጅስትራሮችንና ተከላካይ ጠበቆችን ያስተዳድራል።
- ፬ አግባብ ባለው ህግ መሠረት የፍርድ ቤቱን፣ ሠራተኞችን፣ ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣ ያሰናብና ብታል።
- ፭ ስለፍርድ ቤቶች የሥራ ክንውንና በየ3 ወሩ ለጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ሪፖርት ያቀርባል፤
- ፮ ትምህርታዊ የሆኑ ፍርዶችና ውሳኔዎችን ለጠቅላይ ፍ/ቤት ይልካል፤
- ፯ በህጉ መሠረት የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮች ያከናውናል።

14. Powers and Duties of the President of the High Court

The president of the high Court shall be accountable to the Supreme Court president and shall have the following powers and duties,

- 1) Represent the court and woreda courts under its supervision;
- 2) Prepare and submit to suprem Court the work plan, budget of the courts and implement the same upon approval;
- 3) Place the judges in to divisions and round divisions during the annual leaves of the judges; administer judges, registrars and defense attorneys;
- 4) Employ, administer and dismiss court personnel according to law.
- 5) Submit report to the Supreme Court and statistical reports every three months regarding its activities;
- 6) Send the selection of instructive judgments and decisions to the Supreme Court
- 7) Perform such other duties entrusted to him by law.

፲፮፡ የወረዳ ፍርድ ቤት ንግድ ስልጣንና

ተግባር

የወረዳ ፍርድ ቤት ንግድ ስልጣን ተጠሪነቱ ለከፍተኛው ፍ/ቤት ንግድ ስልጣን ሆኖ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

- ፩ ፍርድ ቤቱን ይወክላል
- ፪ ዳኞችን በየችሎቱ ይደለድላል፤ በዳኞች የአመት እረፍት ጊዜ ለተረኛ ችሎት ዳኞችን ይመድባል፤ ሪጀስትራሮችን እና ተከላካይ ጠበቆችን ያስተዳድራል፤
- ፫ አግባብ ባለው ህግ መሠረት የፍርድ ቤቱን ሠራተኞች ይቀጥራል፤ ያስተዳድራል ያሰናብታል፤
- ፬ የፍርድ ቤቱን እቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ያቀርባል፤ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፤
- ፭ ስለ ፍርድ ቤቶች የሥራ ክንውንና ስታትስቲክስ በየ 3 ወሩ ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ለወረዳው ም/ቤት ሪፖርት ያቀርባል፤
- ፮ በሕጉ መሠረት የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮች ያከናውናል።

15. Powers and Duties of the President of the woreda court

The president of the woreda court shall be accountable to the High court president and shall have the following powers and duties;

1. Represent the court
2. Place the judges in to divisions and round divisions during the annual leaves of the judges; administer judges, registrars and defense attorneys;
3. Employ, administer and dismiss court personnel according to law.
4. Prepare and submit the courts work plan and budget to the High court and implement the same upon approval.
5. Submit report and statistics to the high court and woreda council every three months regarding its activities;
6. Perform such other duties entrusted to him by law applications direct the same or respond accordingly

፲፮፡ የዋና ስራ ሂደት ባለቤቶች ስልጣንና ተግባር

በየደረጃ ባሉ ፍርድ ቤት ቤቶች የሚገኘውና ከችሎት ስራ ጋር ተያያዥነት ያላቸውን ተግባራት የሚመራ ዋና የስራ ባለቤት በዚህ አዋጅ መሰረት የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩቱል፤

- ፩ የሂደቱን የመግቢያ ሰነድ ወይም ቲም ቻርተር ከሂደቱ አባላት ጋር በመሆን ያዘጋጃል፤
- ፪ የስራ ሂደቱ ዕቅድ ያዘጋጃል ተግባራዊ መሆኑን ይከታተላል ሲጠየቅም የስራ ሪፖርት ያቀርባል፤
- ፫ ለእያንዳንዱ የሂደቱ አባል የስራ ስምሪት በመስጠት በተቀመጠው የጉዳዮች እስታንዳርድ መሰረት አፈጻጸሙን ይከታተላል፤
- ፬ የሂደቱን ስራዎች በባላይነት ያስተባብራል ድጋፍ ይሰጣል፤
- ፭ ጠንካራና ደካማ አፈጻጸም በመለየት ችግር ፈቺ በሆኑ ሐሳቦች ላይ የሂደቱን አባላት ይወያያል የመዝገቦች ብዛትና ፍሰት እያጠና የተሻለ የአሰራር ስርዓት እንዲዘርጋ ለፍርድ ቤት የስራ ኃላፊ ሃሳብ ያቀርባል፤

16. Power and Duties of the Core Process Owner,

Any core process owner who directs judicial related activities in the courts found at different level, shall pursuant to this proclamation, have the following power and duties:

- 1. Prepare the memorandum of understanding or team charter of the process together with members of the process;
- 2. Prepare work plan of the process; follow up its implementation; and submit a performance report where requested ;
- 3. Provide activities to each member of the process as per sequentially laid down standard of the cases; and follow up its implementation.
- 4. Coordinate the activities of the process and render support thereto.
- 5. Discuss members of the process on problem solving ideas, provide by identifying strong and weak performance; provide a proposal , through conducting a research as to the number and flow of the cases , to the official of the court in order to put in place a better working procedure; necessary:

፮፥ አስፈላጊ ሁኖ ሲገኝ ሂደቱን በመወከል በተለያዩ ስብሰባዎች ይካሄዳል፤

፯፥ የሂደቱን ተግባራት በወጣላቸው ቅደም ተከተል መሰረት መፈጸማቸውን ያረጋግጣል፡፡

፰፥ በሂደቱ ስር በሚገኙ ችሎቶች የሚያስችሉ ዳኞች ተሟልተው ማስቻላቸውንና ኃላፊነታቸውን በአግባቡ መወጣታቸውን ይከታተላል ይቆጣጠራል፤

፱. ከባለጉዳዮች በኩል የሚቀርቡና ከመዛግብት ጋር የተያያዙ ልዩ ልዩ አቤቱታዎችን ይቀበላል ፤ እንደ አስፈላጊነቱ መፍትሔ ይሰጣል ወይም ጉዳዩን ለሚመለከተው ያስተላልፋል፤

፲፥ በፍ/ቤቱ የሰራ ኃላፊዎች የሚሰጡ ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ያከናውናል፤

6. Participate in differencing meeting representing the process where it is found

7. Ensure that the process activities shall be implemented as per this sequential order;

8. Follow up and supervise that judges in the division found under the process properly discharge their responsibilities;

9. Receive various complaints related with court files, submit from the parties; render a solution or refer the case to the relevant body, as deems necessary;

10. Perform such other related activities rendered by court officials.

፲፯፥ የሪጅስትራር ሥልጣንና ተግባር

በየትኛውም ደረጃ የሚገኝ ሪጅስትራር የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- ፩ በፍትሐብሔርና በወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕጎች መሠረት ለችሎት የሚቀርቡ ጉዳዮችን ያጣራል ይመረምራል፤
- ፪ .በችሎት የሚሰጡ ትእዛዞችንና ወሳኔዎችን ለሚመለከታቸው አካላት ያስተላልፋል።
- ፫ ከባለጉዳይ የሚቀርብ አቤቱታ ተቀብሎ ያጣራል እንደአግባብነቱ ለሚመለከተው አካል ይመራል ምላሽ ይሰጣል።
- ፬ አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ፍርድን ያስፈጽማል።
- ፭ በሥሩ ያሉትን ሠራተኞች ያስተባብራል፤ ይቆጣጠራል።
- ፮ ከኃላፊው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮች ያከናውናል።

፲፰፥ የተከላካይ ጠበቃ ሥልጣንና ተግባር

ተከላካይ ጠበቃ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- ፩ ከመንግስት ጠበቃ እንዲቆምላቸው በችሎት ለታዘዘላቸው ተከሣሾች የሕግ ምክር አገልግሎት ይሰጣል፤ ይከራከርላቸዋል

17. Powers and duties of the Registrar

The registrar at any level shall have the following power and duties:-

- 1) Verify and direct cases according to the civil and criminal procedure codes
- 2) Send court orders and decisions to concerned bodies
- 3) Receive and verify claims and applications, direct the some or respond accordingly.
- 4) Execute decree or order when necessary
- 5) Coordinate and control court Personnel under his supervision.
- 6) Perform other duties assigned to him by his chief.

18. Powers and duties of the defense

Attorney

The defense attorney shall have the following powers and duties,

- 1) Give legal counseling service to and plead for indigent defendants,

፪ ተከላሽን እያማከረ በችሎት በሚሰጥ ትእዛዝ ወይም ወሳኔ ቅሬታ ሲኖረው በህጉ መሰረት ይግባኝ ወይም የሰበር አቤቱታ በማቅረብ ይከራከራል።

፫ ስለ ሥራው ወቅታዊ ሪፖርት ለኃላፊው ያቀርባል።

፬ ከኃላፊው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮች ያከናውናል።

2) Plead or appeal his protest consulting the accused on the court orders or decision and according to law.

3) Submit periodical reports to his chief,

4) Perform other duties assigned to him by his chief.

ክፍል አምስት

፲፱. ስለ ፍርድ ቤቶች አደረጃጀት

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ፍርድ ቤቶች አደረጃጀት ከዚህ የሚከተለው ይሆናል፡-

- ፩ የጠቅላይ ፍርድ ቤት
- ፪ የከፍተኛ ፍርድ ቤት
- ፫ የወረዳ ፍርድ ቤት
- ፬ የከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤት

PART FIVE

19. Hierarchy of Courts

The hierarchy of courts in the Benishangul Gumuz Regional state shall be

- 1. The Supreme Court
- 2. The High court
- 3. The Woreda court
- 4. The City administration court

፳፥ ስለማስቻያ ሥፍራ

፩ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ማስቻያ ሥፍራ የክልሉ ዋና ከተማ ይሆናል።

፪ የከፍተኛ ፍርድ ቤት የማስቻያ ሥፍራ በዞኑ ከተማ ይሆናል።

፫ የወረዳ ፍርድ ቤት ማስቻያ ሥፍራ በወረዳው ከተማ ይሆናል፤፤

፬ የከተማ ፍርድ ቤት ማስቻያ ሥፍራ በከተማ ይሆናል፤፤

፭ መደበኛ የማስቻያ ሥፍራ እንደተጠበቀ ሆኖ በየትኛውም አርከን ላይ የሚገኝ ፍርድ ቤት ለቀልጣፋና ለተደራሽነት የፍትሕ አሰጣጥ አስፈላጊነቱን ሲያምንበት ዳኛው ወይም ዳኞችን በመላክ በሥልጣኑ ክልል ውስጥ በየትኛውም ሥፍራ ተዘዋውሮ ሊያስችል ይችላል።

20. Place of sittings

1. The Supreme Court shall hold its hearings at the capital city of the Regional state.

2. High Courts shall hold their hearings at the cities of their respective zone

3. Woreda Courts shall hold their hearings in their respective woreda towns.

4. City Administration courts shall hold their hearings in their respective towns.

5. Not with standing regular hold hearing, a court at any level may, where it finds necessary for the efficient and accesable rendering of justice, hold circuit hearings in any place or area with in its local jurisdiction.

፳፩፡ የፍርድ ቤቶች የሥራ ቋንቋ

፩ የፍርድ ቤቶች የሥራ ቋንቋ በክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 6 (1) መሠረት የስራ ቋንቋው አማርኛ ነው።

፪ ፍርድ ቤቶች የሥራ ቋንቋውን ለማይችል ባለጉዳይ አስተርጓሚ ይመድባሉ።

፳፪፡ ስለ ፍርድ ቤት ችሎቶች

፩ ማንኛውም ፍርድ ቤት የፍትሐብሔርና የወንጀል ችሎቶች እንዲሁም እንደአስፈላጊነቱ ሌሎች ችሎቶች ይኖሩታል።

፪ በእያንዳንዱ የጠቅላይ ፍርድ ቤትና ከፍተኛ ፍርድ ቤት ችሎቶች አንድ ሰብሣቢና ሁለት ዳኞች ሆነው ያስችላሉ።

፫ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉት ጉዳዮች በከፍተኛ ፍ/ቤት በአንድ ዳኛ ሊታዩ ይችላሉ፡-

- ሀ/ የዋስትና ጉዳዮችን ጨምሮ ማናቸውም ትዕዛዞች፤
- ለ/ የክልሉ ዳኞች አስተዳደር ጉባኤ በማያወጣው መመሪያ መሠረት የሚወሰኑ ሌሎች ጉዳዮች።

21. The Working Language of the Courts

1. Pursuant to Article 6(1) of the constitution of the regional state, the working language of the court is Amharic language.
2. The court shall provide an interpreter to a party who does not understand the courts working language.

22. Court Divisions

1. Every court shall have civil and criminal divisions as well as other divisions as may be necessary.
2. There shall sit a presiding and two other judges in each supreme and high court.
3. without prejudice the provisions of sub-Article (2) of this Article, the following cases may be heard by a division of the high court with one judge sitting:-
 - a) Any order including bail,
 - b) Other cases specified under regulations to be issued by the regional judicial administration commission.

፬ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግድ ለደም ምክትል ንግድ ማንኛውንም የጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎት፣ በተመሳሳይ ሁኔታም የከፍተኛ ፍርድ ቤት ንግድ ማንኛውም የከፍተኛ ፍርድ ቤት ችሎት ሊሰበሰብ ይችላል።

፭ የከፍተኛ ፍርድ ቤት ንግድ ለደም ሰብሳቢ ወይም ዳኛ በጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎት ዳኛ ሲጓደል አሟልቶ ያስችላል።

፮ በዳኞች የአመት ዕረፍት ጊዜ ተረኛ ችሎት ይኖራል።

፯ የወረዳ ፍርድ ቤት ዳኛ ወይም ንግድ ለደም ከከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛ ሲጓማል አሟልቶ ያስችላል።

፰ የወረዳ ፍርድ ቤት ቤቶች ችሎቶች በአንድ ዳኛ ያስችላሉ።

፳፫. በግልጽ ችሎት ስለማስቻል፡

፩ ፍርድ ቤቶች ለሕዝብ ግልጽ በሆኑ ችሎቶች ያስችላሉ።

፪ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ለዳኝነት አሠራር አግባብ ያላቸው ሥነ-ሥርዓት ሕጎች የተጠቀሰው እንደተጠበቁ ሆነው ከዚህ ቀጥሎ የተመለከቱት ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ ፍርድ ቤቶች በዝግ ችሎት ያስችላሉ፡-

ሀ/ ለተከራካሪዎች የግል ህይወት ለ/ ለሕዝብ እና ለመንግስት ሰላምና ፀጥታ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ወይም

4. The president or vice president of the Supreme Court may preside over any division of the Supreme Court while the president of the high court may preside over any division of the high court.

5. The president of high court, or presiding judge or their judges may working in place of Supreme Court judge who is absent.

6. There shall be round division during the annual leaves of the judges.

7. A woreda court judge or president may work in place of missing high court judge.

8. Divisions of woreda courts shall preside by one judge.

23. Open Hearing

1. All cases shall be heard in open courts

2. Not with standing the provision of sub article (1) here of and with out prejudice to procedural laws relevant to adjudication cases may be head in camera in consideration of

a). Personal life of the parties

b). Public and state safety and security

. ;

ሐ/ ለሕዝብ መልካም ፀብይ ወይም ግብረገብነት አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ መ/ ህጻናት ተከሰዉ ወይም ምስክሮች ሁነዉ ሲቀርቡ ፍርድ ቤት ቤቶች በዝግ ችሎት ያስችላሉ፤

፳፬፥ ጠበቃ ስለማቆም

፩ ማንኛውም ሰው ተከላካይ ጠበቃ የማቆም መብት አለው።

፪ ጠበቃ ማቆም ለማይችል ተከላካይ ፍትህ ሊጓደል የሚችሉበት ሁኔታ ሲያጋጥም በመንግስት ተከላካይ ጠበቃ ይመድብለታል።

፳፭. ዳኞችን ከችሎት ስለማንሣት

፩ ፥ ማንኛውም ዳኛ ከችሎት የሚነሣው፡-

ሀ/ ከተከራካሪዎቹ ወይም ከጠበቃው ጋር በክልሉ የቤተሰብ ህግ እንደተደነገገው የሥጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው ወይም ከተከራካሪዎቹ አንደኛው ሚስቱ ወይም ሞግዚቱ ወይም ሕጋዊ ወኪል ወይም ጠበቃ በሚሆንበት ነገር ላይ ክርክር የተነሣ እንደሆነ

ለ/ ክርክር የተነሣበትን ነገር አስቀድሞ በዳኝነት ወይም በዕርቅ መንገድ የያወ እንደሆነ፤

ሐ/ ከተከራካሪዎቹ ወገኖች ውስጥ ከአንደኛው ጋር ሙግት ወይም ጸብ ያለው እንደሆነ፤

፪ ፥ ማንኛውም ዳኛ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ መሠረት የተገለጸውን ሁኔታ እንዳወቀ ከችሎቱ መነሣት ይኖርበታል።

- c). Public morality or decency
- d). where children appears as a defendant or witness

24. Defense attorney

- 1) Every person has the right to be presented by a legal counsel
- 2) The court shall provide defense attorney at state expense for indigent defendants where miscarriage of justice may occur in the absence of defense attorney.

25. Withdrawal of Judges

1. A judge may not sit in proceeding of case:

- a) Where one of the parties or his pleader is related to him by consanguinity or affinity according to the Revised Regional Family Code, or is his spouse a person for whom he acted as guardian, pleader or representatives,
- b) Where the matter has earlier been brought to his attention in his capacity as a judge or as an arbitrator.
- c) Where he has a law-suit or conflict against one of the parties

2. As soon as he is ware of the circumstances under sub-article (1) of his article, the concerned judge shall with draw from the bench.

ዳኛው በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ / 2/ መሠረት ከችሎት ካልተነሣ ማመልከቻ የሚቀርበው ክርክሩ ከመጀመሩ በፊት ወይም ማመልከቻ ለማቅረብ ምክንያት መኖሩን አመልካቹ እንዳወቀ ወዲያውኑ መሆን ይኖርበታል።

፩ ማመልከቻ የቀረበበት ዳኛ በሌለበት ሌሎች ዳኞች ማመልከቻውን መርምረው የሚሰጡት ውሣኔ ይግባኝ የሌለው የመጨረሻው ውሣኔ ይሆናል።

፪ አንድ ዳኛ በሚያስችልበት ችሎት ከዳኝነት ይነሳልኝ አቤቱታ ሲቀርብ ጉዳዩ እንዲወሰን ወደ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ማስተላለፍ አለበት፤

፫ ያለበቂ ምክንያት ማመልከቻ ያቀረበ እንደሆነ ማመልከቻውን ባቀረበው ተከራካሪ ወገን ላይ አቤቱታውን የመረመሩት ዳኞች እስከ 300 ብር መቀጮ ሊጥሉበት ይችላሉ።

፬ በዚህ አዋጅ መሠረት ዳኛው ከችሎት እንዲነሣ የሚቀርብ ማመልከቻ ያስከተለው ኪሣራ ከዋናው ነገር ኪሣራ ጋር ይጠቃለላል። ነገር ግን ፍርድ ቤቱ ማመልከቻውን ተገቢ አይደለም በማለት ሳይቀበለው ከቀረ የዋናውን ነገር ውጤት ሳይመለከት ኪሣራውን የሚከፍለው ማመልከቻውን ያቀረበው ሰው ይሆናል።

Where the judge does not withdraw in accordance with sub-article (2) of this article, the party in the proceeding may file an application to that effect before the case is opened for trial or as soon as he is aware of the circumstances for making the application.

1. The remaining judge shall consider the application and render final decision which is not appeal able.
2. Where the judge sitting alone, he shall after considering the application, refer the matter for to court in which an appeal lies from the decision of the court;
3. Where the application is not substantiated with good cause, the judge may order the applicant to pay a fine not exceeding birr 300(three hundred)
4. The cost of application made pursuant to this article shall from part of the costs of the main proceeding where the application is dismissed; however, the costs shall be borne by the applicant irrespective of the out come of the case.

ጸ፮. ውሳኔ አሰጣጥ

፩ ዳኞች በአንድ ችሎት ከአንድ በላይ ሆነው በሚያስችሉበት ጊዜ በውሳኔ አሰጣጥ ላይ የሐሳብ ልዩነት ካላቸው የአብዛኛው ድምጽ ተፈጻሚ ይሆናል።

፪ የአነስተኛው ድምጽ አስተያየት በመዝገቡ መስፈር አለበት።

ክፍል ስድስት

ከአምስት ያላነሱ ዳኞች የሚሰየሙበት ችሎት

ጸ፯. የሰበር ሰሚ ችሎት

፩ በክልሉ አንድ የሰበር ሰሚ ችሎት ተቋቁሞ ለሰበር የሚቀርቡ ጉዳዮች ያያል።

፪ የሰበር ሰሚ ችሎት ከአምስት የማይንሱ ከሰባት የማይበልጡ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች የሚሰየሙበት ችሎት ነው።

፫ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ነጋዘዳንት ወይም ምክትል ነጋዘዳንት ሰበር ሰሚ ችሎት ሰብሳቢ ይሆናል።

26. Determination of Decision

1. Where the judges hold a hearing and where there emerge difference in reaching decision, the view of the majority shall find applicable
2. The minority view shall be entered in record.

PART SIX;

Division with Not Less Than Five Judges

27. Hearings in Cassation

1. One cassation hearing division shall be established in the region to consider submitters to it
2. A cassation hearing divisions is a division in which not less than five and not more than seven Supreme Court judges are nominated
- 3 president or vis- president of Supreme Court shall be presiding cassation bench.

ጾ፰. የሰበር አቤቱታ አቀራረብ ሥነ ሥርዓት

፩ በአንድ ጉዳይ የተሰጠ የመጨረሻ ውሣኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት አለበት ተብሎ በሰበር ሊታይ የሚችለው ጉዳዩ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ሶሶት ዳኞች ለሚሰየሙበት አጣሪ ችሎት ከቀረበና ችሎቱ መሰረታዊ የሕግ ስህተት አለበት ብለው ያመኑ እንደሆነ፤

፪ ጉዳዩ በሰበር እንዲታይለት የሚፈልግ አቤቱታ አቅራቢ ጉዲይ መሠረታዊ የሕግ ስህተት አለበት የሚልበትን ምክንያት በማመልከቻው ላይ በዝርዝር ጽፎ ማቅረብ አለበት

፫ አቤት ባዩ ከማመልከቻው በተጨማሪ ይግባኝ የተባለበትን ውሣኔና የበታች ፍርድ ቤት ውሣኔ ቅጂዎችን ማቅረብ አለበት፤

፬ የሰበር ማመልከቻ ክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት መቅረብ የሚገባው የሰበር ጥያቄ በሚቀርብበት ጉዳይ ሊይ የመጨረሻ ውሣኔ በተሰጠ በዘጠና ቀን ውስጥ ይሆናል።

28. Appeals submitted to cassation

Hearing Division

1. A final decision shall be heard in cassation subject to prior ruling as to the existence of fundamental error of law, and believed qualifying for cassation by a screening division where in three judges of Supreme Court sit.
2. The applicant for a hearing in cassation shall state the reasons for alleging the decision to contain a fundamental error of law.
3. The applicant shall together with his application submit a copy of the decision protested and the decisions of lower courts.
4. An application for a hearing in cassation shall be made to the Benishangul Gumuz Regional state Supreme Court within 90 days from the date on which the final decision protested is rendered.

ክፍል ሰባት

ልዩ ልዩ ደንጋጌዎች

፳፱. ስለፍርድ ቤቶች ነፃነት

፩ በየትኛውም ደረጃ የሚገኙ የክልሉ ፍርድ ቤቶች ከማንኛውም ባለስልጣንም ሆነ ሌላ አካል ነጻ ሆነው የዳኝነት ሥራቸውን ያከናውናሉ።

፪ ዳኝነት ሥራቸውን በሙሉ ነፃነት ያከናውናሉ ከሕግ በስተቀር በሌላ ሁኔታ አይመሩም።

፳. ተጠያቂነት

ማንኛውም ዳኛ የሙያው ሥነ-ምግባሩ የማይፈቅድለትን ድርጊት ከፈጸመ የዳኞች አስተዳደር ጉባዔ በሚያወጣው ደንብ መሠረት ተጠያቂ ይሆናል።

፳፩. የፍርድ ቤቶች ውሳኔዎች ትዕዛዞች ማክበር

በክልሉ ውስጥ የሚገኙ ፍርድ ቤቶች የሚሰጧቸውን ውሳኔዎችና ትዕዛዞች ማንኛውም ግለሰብ፣ ድርጅትም ሆነ መንግስታዊ አካላት የማክበር ግዴታ አለባቸው።

፳፪. ደንቦችን የማውጣት ስልጣን

ይህንን አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ ደንቦችና መመሪያዎችን የክልሉ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ሊያወጣ ይችላል።

PART SEVEN

Miscellaneous provisions

29. Independence of Courts

- 1) Regional courts at any level shall undertake judicial activities in a manner free and independent of any government department, official or any other public body
- 2) Judge shall carry out their duties in full freedom and they are accountable only to the Law.

30. Accountability

In the event of engaging in any activity out side professional ethics, the judge given account of this according to rules

31. Respect for Decision and Orders Of Courts.

Any individual, organization or government bodies have the obligation to respect the decisions and orders issued by courts of the region.

32. Powers to Issue Regulations and Directives

The judicial Administration Commission may issue regulations and directives necessary for the proper implementation of this proclamation.

፴፫. የተሻሻሉና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

፩ የተሻሻለው የቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 58/98፤

የከተሞች አደረጃጀት፤ ስልጣንና ተግባራቸውን ለመወሰን ተሻሻሎ የወጣ አዋጅ ቁጥር 162/2011 እና

፪ የቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፶፰/፲፱፻፺፰ እንደገና ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 100/2003 አንቀፅ 3-4 ያሉት ብቻ በዚህ አዋጅ ተሻረዋል፡፡

፫ ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ህግ፣ ደንብ፣ መመሪያ፣ ወይም ውሳኔ በዚህ አዋጅ በተደነገጉት ጉዳዮች ተፈጻሚነት አይኖረውም፡፡

፴፬. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በቤንሻንጉል ጉሙዝ የልህነ ህግ ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አሶሳ, የካቲት 30 ቀን 2011 ዓ.ም

አሻድሊ ሐሰን አልማሃጁብ

የቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት

ኘሬዚዳት

33. Repealed and Inapplicable Laws

1. The revised Benishangul Gumuz Region court establishment Proclamation No. 58/2006 is hereby repealed. The Benishangul Gumuz Regional State Urban Centers Establishment, Organization, and Definition of their Powers and Duties Proclamation No. 162/2019 and

2. The provisions of the Benishangul Gumuz Regional State Courts Re-Amendment Proclamation No.100/2003 from Article 4 to 5 are hereby repealed..

፫ Any law, regulations, directive or decision inconsistent here shall not apply with respect to matters provided for under this proclamation.

34. Effective date

This proclamation shall come in to force on the date of its publication on the Benishangul Gumuz Lissane Hig Gazeta.

Done at Assosa, this March 9, 2019

Ashadili Hasen Almahajub
President or Benishangul- Gumuz

Regional State

